

Kooli koonik andmetel valmis praegune koolihoone 1909. a. oktoobris ja tollane Viru-Jaagupi Noorsoo Kasvatuse Seltsi Kool alustas tööd ühe klassi ja 33 õpilasega.

Esimene koolijuhataja oli J. Kalkun (Kaljuvee), kes töötas kaks aastat. 1984. a. «Eesti Looduses» nr. 9. kirjutab Herbert Viiding J. Kaljuveest kui suurest looduseuurijast:

«J. Kalkun—Kaljuvee (1869—1940) oli möödunud sajandi lõpu ja käesoleva alguse eesti koolmeistrites; kahtlemata üks ärksamaid, erudeeritumaid ja mitmekülgsemate huvidega mehi. Tema sulest ilmus kirjutisi nii matemaatika, füüsika kui ka pedagoogika alalt. Eriti hinnatav aga on ta tegevus geoloogia ja mineralogia propageerimisel ning õpikute kirjutamisel.»

Esimene töökoht oli siin 1911/12. õppeaastal akadeemik Hans Kruusil. Kaheteistkümnene aasta jooksul juhtis koolielu kuus inimest, kõige pikemat aega — kuus aastat — Hans Turp.

Kõrgema emakeelse kooli asutamine Viru-Jaagupisse oli iseenesest suur samm ümbruskonna rahva hariduselus. Raskustega võideldes said siin hariduse ka mitmed kehvema rahva lapsed. Kooli tulid õpilased lähematest vallakoolidestki, kus nad olid lõpetanud kolm klassi.

Viru-Jaagupi Noorsoo Kas-

vatuses Seltsi Kool võeti 1919. a. avalike algkoolide võrku. 1919/20. õ. a. oli juba neli klassi — III—VI 88 õpilasega. Juhatajad vahetusid peaaegu igal aastal. Kolmeks aastaks jäi sellesse ametisse V. Labo, viimase vahetas välja Volde-

mar Raud, kes juhtis kooli 25 aastat. 1925. aastal asus õpetajana tööle Ida Soone, kes töötas ühtejärke pensionile siirdumiseni 1962. aastal. Ta sai 1984. a. 85-aastaseks ja elab Tallinnas.

Viru-Jaagupile truuks jäänud V. Raud ja I. Soone võtsid agaralt osa küla kultuurielust: mängisid koos lastevanematega näiteringis, laulsid kooris. Voldemar Raud juhatas segakoori 25 aastat, Ida Soone aga mängis näidendites ja juhatas hiljem näiteringi kuni pensionile minekuni. Endine õpilane ENSV rahvakunstnik Ferdinand Veike kinnitab oma mälestustes, et I. Soone pani teda juba koolipõlves näitlema, igal aastal lavastas õpetaja suure näidendi. Ida Soone on ka ainuke õpetaja Viru-Jaagupi koolis, keda on autasustatud Tööpunalipu ordeniga.

Neist aastatest meenutatakse veel matemaatik Helmi

Püssi, kes oskas oma aine hästi selgeks teha. Hindrik Vaasma tuli üle Kehala külakooli, oli olnud sealsetele õpilastele esimene õpetaja. Teda mäletatakse kui suurt autoriteeti. Juba eelmise sajandi lõpust peale pidas ta külas kombetalitusi.

1950/51. õppeaasta tõi muudatusi, koolis oli nüüd seitse klassikomplekti, nonda mää-

35 aastat. 20 aastat oli siin Asta Kuristik (Ainumäe). 1951. a. kevadel lahkus kauaaegne direktor V. Raud, kooli asus juhtima E. Laud. 1953. a. määrati kooli direktoriks Vello Taremaa, kes on tänaseni korraldanud ja juhitud koolielu. 1954. aastast

75 AASTAT VIRU-JAAGUPI KOOLI

Viru-Jaagupi Mittetäieliku Keskkooli rüme kandis kool esimesel nõukogude võimu aastal. 1940/41. õppeaastal oli kuues klassis 110 õpilast, keda õpetasid juhataja V. Raud, õpetajad I. Soone ja L. Rünkla. Koolis moodustati pioneerirühm. Õppeprogrammis polnud enam usuõpetust.

1941. a. algas Suur Isamaasõda ja sellest ei jäänud puutumata ka kool. Õppeaeg oli lühem kui muidu, 1943/44. õ. a. ainult neli kuud.

7-klassilise koolina töötas Viru-Jaagupi kool 13 aastat. Vanadest õpetajatest tulid 7-kl. kooli üle direktorina V. Raud ning õpetajad I. Soone, M. Raudla ja E. Raudsepp. 1944. a. sügisel asus tööle Heino Vaasma. 1948. aastal sunniti siia ka Aliise Vaasma (Siiber).

Sõjaaegsed ja järgsed lapsed ei otsinud kergemat teed. Ei toonud bussid lapsi kooli,

rati uuele õppealajuhataja ametikohale Leida Ilves, kes töötas pensionile jäämiseni 1973. a. Samal aastal alustas õpetajatööd Ivi Laud (Raudsepp), kes tänavu jõudis pensionikka, töötades ühtejärke

töötab Pilvia Taremaa, praegu vanemõpetaja.

1957. a. sügis lõi Viru-Jaagupisse eleva õhkkonna: üldsuse rõõmuks avati keskkool. algul küll ainult VIII klas.

Siinne kool oli ümberkudestatud sobivaim keskkooli avamiseks. Koolimaja oli avaram kui mujal ja koolil oli paremaid võimalusi töökasvatuseks — oli rajatud kooliaed, sisustatud poiste töötuba ning füüsika-, keemia- ja loodusteaduse kabinet.

Õpilaste arv suurenes, kasvaks ka õpetajatepere 23-ni. Direktoriiks ikka V. Taremaa, õppealajuhatajaks määrati mind. Lühikest aega (1962—1964) töötasid õppealajuhatajatena H. Plink ja L. Tõnison. 1964—1983 jälle mina. 1957. a. asus oma esimesele töökohale õpetaja Mia Tikop (Truupõld), praegune ENSV teeneline õpetaja, õpetajametoodik. Pikkadeks aastateks tuli matemaatikat õpetama M. Klammer, eesti keelt I. Tamm, 1959. aastast on Viru-Jaagupis õpetaja haridustöö eesrindlane Meida Inno. 1964. a. elustas muusikaelu Linnart Kaljendi juhtimisel. Ta töötas surmani. Samast aastast hakkas siin lapsi õpetama Helgi Kaljend.

Keskkoolipäevil võeti ette suuri töid kooliaias, ehitati kasvuhuone, mis pakkus tööd ja rõõmu paljudele, rajati elavnurk, eeskujulik spordiväljak, kooli ümbruse haljastamiseks kulutati rohkesti töötunde.

Viru-Jaagupi Keskkool saatis ellu viis lendu, kokku 102 noort. Kuldmedaliga lõpetas Heli Altvälja, hõbemedaliga Arvo Vilu ja Anne Viires. 21

lõpetanud õppisid pedagoogiks ja töötavad praegu. Vaevalt suurtest keskkoolidest nii palju õpetajaid tuleb. Küllap on omajagu «süüdi» selle väikese maakooli õpilaste ja õpetajate toredad suhted. Kõrgkoolis omandas elukutse 27% lõpetanust.

Kui kooli kodu-uurijad koostasid 1984. a. töö «Viru-Jaagupi Keskkooli lõpetajate arvamus oma koolist», selgus küsitluslehtedele antud vastustest: kõige rohkem hinnatakse just seda, et koolis õpetati tööd armastama, sporti tege-ma. Isetegevusest ei saanud peaaegu keegi eemale jääda. IV lennust Anne Oesalg (Viire) kirjutas: «Töötasime suvel praktika ajal Viru-Jaagupi sovhoosis: kündisime lint-traktoriga põldu ja vedasime autoga põllut heina kuuri. Siiani ei karda ma masinaid. Isegi III liigi traktoristi eksami andsime keskkooli lõpula.»

Lõpetanud töötavad kõige erinevatel aladel: said nad ju keskhariduse ajal, mil maa vajas kõigjal teadmistega noori. 41% lõpetanustest töötab maal küll koolides, farmides, sideettevõtetes, siit on sirgunud ka põllumajandusteaduste kandidaat Rein Lõhmsaar, ENSV TA Küberneetika Instituudi Arvutustehnika Eri-konstrueerimisbüroo grupijuht Martin Pall, RAM-i direktor Paul Raud, filmioperaator Arvo Vilu, Paide Agrotööstuskoondise esimees Vello Vilu,

Autobaasi nr. 2 peainsener Jaan Lugenberg, maastikukujundaja Andres Pohla.

1985. a. suvel saab 20 aastat päevast, mil keskkool saatis ellu viimase lennu, kuid kaugõppekeskkooli konsultatsioonipunktis on 13 aasta jooksul lõpetanud keskkooli 80 töötajat. Tänavu lõpetas üheksanda lennu kuus õpilast.

Praegune Viru-Jaagupi 8-kl. Kool on keskmine maakool 169 õpilase ja 16 õpetajaga. Õpetajatekaader on püsiv: pooltele on kool jäänud esimeseks töökohaks. Nii on direktor Vello Taremaa töötanud Viru-Jaagupis 32 aastat, minul on täitunud 37 tööaastat, Ivi Laud 35 (esimene töökoht), Pilvia Taremaa 31 aastat, pikemat aega on siin olnud veel Mia Tikop (esimene töökoht), Meida Inno, Aino Vainomets, Helgi Kaljend, Kaja Pohlak, Maret Malmberg. Ja esimene töökoht on see Ülle Vaasmale, Jaak Kaseväljale, Rein Mursile, Silva Taremaale ja Rutu Nurgale.

Ka koolitädid on aastaid töötanud. Marta Rae, Hilja Jõe, Salme Pootsik, Aime Aart seisavad hea selle eest, et majad oleksid puhtad ja soojad. Sööklas keedavad lõunasuppi Aime Aart ja Paula Kotjesen Eila Rohtmetsa juhtimisel.

Kuigi maja on väljast sama, mis 75 aastat tagasi, ei tunne varasem koolilõpetanu ruume äragi. Direktor Vello Taremaa

on osanud luua tihedad sidemed kodumajandite Vinni NST ja Ed. Vilde nim. koolhoosiga, kes pole oma majanduslikku abi keelanud. Õppetöö tulemused on mõnel aastal olnud päris head. Suuremat edu on saavutatud matemaatika rajoonilümpiaadidel õpetaja R. Mursi juhendamisel.

Tänaste õpilaste kodud on peale Viru-Jaagupi ümbruse ka Koeraveres, Injus, Pajustis, Vinnis, Voorel, Kütis. Nii peab kool oma ürituste korraldamisel suurel määral arvestama õpilaste kojuõiduvõimalusi. Kaugemalt õpilased osalevad majandite juurde moodustatud lasteringides. Meie kooli õpilased on agard kirjasõbrad, kel tuttavad peaaegu igas liiduvabariigis ja Saksa DV-s. Lastevanemate abiga on õpetaja M. Inno juhendamisel paarkümmend aastat tehtud kaastööd Etnograafia Muuseumile. Laialdaseks on muutunud kodu-uurimistöö, mida juhendavad M. Tikop ja allakirjutanu. Tänu õpilaste aktiivsele tööle sõjaveteranide mälestuste kogumisel sai tänavu mais teoks meelde jääv kohtumine 925. laskurpolgu luurerühma neljateistkümne veteraniga.

Kooli punaristlased harjutavad tulemuslikult õpetaja K. Pohlaku ja velsker U. Teesalu juhendamisel. Poiste meelispaik on puidutöökoda, kus võib õpetaja J. Kasevälja näpunäidete järgi meisterdada

toremaid asju. Sporditööd juhivad õpetajad Ülle Vaasma ja Märt Sutt. Jälle on au sees tütarlaste võimlemine. Liikumisrühm väärts tunnustust eelmisel tantsupeol. Humoorikate esinemiste kavad seab kokku ja õpetab esinemisküpsaks vempioneerijuht Silva Taremaa. Raamatuseprade tööd juhendab õpetaja Maret Malmberg. Kahjuks puudub tänavu laulmisõpetaja. Igatseme taga Linnart Kaljendi aegu, mil muusika oli koolis au sees. Siis võisime korraldada suuri rahvaste sõpruse pidusid, kus oli tegelaseks kogu kool

Algas suvi. Koolimaja ei jää tühjaks. Kooliaias õitsevad lilled, kasvavad katsetaimed. Need on kasvama pandud õpetaja I. Laua juhendamisel ja nõuavad hoolt läbi suve. Osa õpilasi aga töötab EOM-i laagris õpetaja Helgi Kaljendi silma all. Eks mullu suvel saadud ujula ümbruskj oota õpilaste töökäsi.

Loodame, et kooli endised õpetajad ja õpilased leiavad aega ja tulevad taas koolimajja 29. juunil kell 14 tähistama kooli 75. aastapäeva.

Hea, kui kool saab teada osavõtust. Telefonid on 962-47 ja 962-85. Aadress: Rakvere rajoon, 202 131 Viru-Jaagupi 8-kl. Kool.

Aliise VAASMA,
Viru-Jaagupi 8-kl. Kooli
õpetaja